

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XII. évf. 125. szám 2014. szeptember

Szezonzáró 2014

Itt a szezon vége. Onnan ismerjük fel, hogy a vendégek megfogyatkoznak, a strand kiürül és be is zár. Kíváncsi-an próbáljuk felmérni a szolgáltatók véleményét az idei turistaszzezonról és levonjuk a következtetéseket. Kiderül, hogy összességében gyengébb volt a szezon, kevesebb volt a turista, kevesebbet költöttek. Úgy mondhatnánk, hogy az „olcsóbb” kategóriás vendégek célozták meg Szovátát. Statisztikák egyelőre nincsenek, számokról nem beszélünk, de amit tudunk, hogy a Medve-tó strandján kevesebb belépő volt, mint tavaly, a szálláshelyeken megvolt az a 4-5 hét teltház, de sajnos mérhető adatunk a szállodákon kívül továbbra sincs.

A programszervezők két kategóriáját különböztetjük meg. Azok akik már „tapasztalattal” rendelkeznek, vagyis van viszonyítási alapjuk, elmondják, hogy az előző évhez képest nem tapasztalnak számottevő változást. Azok viszont, akik első ízben kí-

nálják szolgáltatásaikat, nincsenek megelégedve. Persze, ez utóbbinak több oka is van. Elsősorban az, hogy még nem ismerik őket, másrészt, mert ők sem ismerték a keresletet, és saját elképzeléseik szerint alakították ki a csomagjaikat, amelyen természetesen változtattak vagy változtatni fognak a jövőre nézve, az igények ismeretében. Szomorúan vonják le a következtetést, hogy többnyire saját reklámjaiknak köszönhetik az érdeklődéseket, mert hiába tájékoztattuk szezon előtt egy fórum keretében, vagy szóróanyagok elhelyezésével a szálláshelyeket, azok nem ajánlják a turistáknak. Nagy általánosságban beszélünk, nem mindenki-re vonatkozik, de sajnálom, hogy egyesek nem érzik fontosságát a turisták „megfogásának” vagy „megtartásának” azáltal, hogy több napra biztosítunk részükre programot.

Nagyon sok ajánlat van a Sóvidéken, és minden helységben több programszervező gon-

doskodik a vendégekről, a szállásadóknak mindössze annyi dolguk lenne, hogy a turistákkal ezt közöljék. Ezúton is felkérem a szállásadókat, turizmusban dolgozókat, hogy bátran ajánlják a szabadidős programokat!

Amennyiben hosszú távon fenntartható turizmust akarunk, fontos elégedett turistákat elengedni, hogy jó hírünket vigyék, és vissza is térjenek. Ennél jobb, hatékonyabb és olcsóbb reklám nem is létezik.

Ha meg akarjuk nyugtatni magunkat, akkor keressük az okát a kevesebb turistának, „gyengébb szezonnak”, amelyek között elsősorban a júliusi esős időt és parajdi strand megnyitását említhetnék. Ezek olyan tényezők, amelyekkel a jövőben is számolni kell, mert konkurenciára és gyengébb időjárásra mindig kell számítani, de szerintem jobb lenne olyan tényezőkre koncentrálni, amelyekben lehetőségek vannak és előnyeink között szerepelnek.

Kiss Zsófia

Statútum

Nem több, és nem kevesebb, mindössze egy tervezet, egy elképzelés arról, hogy milyen szabályok mentén szervezhetnők meg mindennapi társadalmi létünket úgy, hogy ne száradjanak el gyökereink, ne apadjanak ki forrásaink, ne számolgassuk gyorsan gyarapodó veszteségeinket, hanem azzal a bizalommal alkossunk, gyarapítsunk, hogy a magunk és közösségünk javára tehetjük azt.

Nem más, mint egy lehetséges eszköz többség és kisebbség viszonyának a mainál sokkal igazságosabbá, méltányosabbá tételére. Egy máshol már kipróbált, és járhatónak bizonyult út felvázolása. Lám, erre felé kellene menni!

Már a születése rengeteg vitát gerjesztett. Ellenzői látatlanban is az ország ép-ségét féltik tőle. Mások megkésetttségéről szövegelnek, és rövid határidőket szabnának a törvényhozók elé való beterjesztésére. Mintha ők csak erre várnának, hogy megszavazzák, kedviünkre fogalmazott paragrafusait életbe léptessék!

Valóban sokat vártunk rá, hisz 1920. június 4. nem mostanában volt. Már akkor be kellett volna terjeszteni. Csak hát volt-e, van-e rá fogadó készség? Mert anélkül mire lehet menni vele?

Olvassuk el! Ne a mások véleményét szajkózzuk, hanem nézzük át, mérlegeljük, mi miért van éppen így benne, és a magunk véleményét fogalmazzuk meg róla! És reménykedjünk, hogy erjesztően hat a román társadalomra, s egyszer majd a politikum is hajlandó lesz érdemben foglalkozni vele!

Addig is örülhetünk, hogy itt van, megérkezett.

Molnos Ferenc

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Fülöp Norbert (szülei: Fülöp Csaba és Fülöp Izabella); Szász Kevin (szülei: Szász Levente és Szász Kinga); Molnár Anett (szülei: Molnár Sándor és Molnár Klára); Simonfi Kristóf Csaba (szülei: Simonfi Géza és Simonfi Mária Hortenzia); Rostás Gabriela Florica (szülei: Rostás János és Rostás Katalin); Tófalvi Krisztián (szülei: Tófalvi Levente és Tófalvi Ildikó); Györfi Hunor Attila (szülei: Györfi Árpád Levente és Györfi Gabriella); Kincses Zsanett (szülei: Kincses Sándor és Kincses Rozália); Nagy Sára Eszter (szülei: Nagy Pál Levente és Nagy Júlia Anita); Molnár Zsombor Dénes (édesanyja: Molnár Melinda); Szekeres Beatrix (szülei: Szekeres Attila és Szász Melinda); Hamar Báborka (szülei: Hamar László és Hamar Aranka); Jánosi Boglárka Henrietta (szülei: Jánosi István Attila és Jánosi Éva); **Isten éltesse Öket!**

Házasságot kötöttek: Fogarasi Sándor (N. Bălcescu utca 16 szám) – Incze Elena (Restád utca 4 szám); Nagy Hunor Attila (Gyár utca 3 szám) – Fülöp Erzsébet (Gyár utca 3 szám); Lázár Zoltán (M. Eminescu lakótelep L/17 szám) – Szokolczi Tímea (Tölgyes utca 30 szám); Bartalis Róbert (Illyésmező 22 szám) – Chirila Klementina (Illyésmező 85 szám); Biró Zoltán (Kisbükkt utca 47 szám) – Elekes Kinga (Kisbükkt utca 47 szám); Matei Dominic (Tavas utca 49 szám) – Simon Flavia Loredana (Erdőszentgyörgy); Szőke Jenő Levente (M. Eminescu lakótelep E2/2 szám) – Papp Csilla (Petőfi Sándor lakótelep E3/7 szám); Tamás Péter Norbert (Kolozsvar) – Karácsoni Mária Magdolna (Csendes utca 34 szám); Fülöp Csaba (Petőfi Sándor lakótelep J1/4 szám) – Sánta Noémi Dalma (Sóvárád); **Boldog házasságot!**

Elhunytak: Bucur Dénes (1962) – N. Bălcescu utca 20 szám; Orbán Gyöngyvér (1967) – Mester utca 27 szám; Bálint Róbert (1984) – Parajdi út 50 szám; Berecki Ferenc (1926) – Akác utca 37 szám; Deák Levente (1986) – Fő út 33 szám; Baricz Albert (1933) – Petőfi Sándor lakótelep F1/1 szám; Treznai Mihály (1945) – Petőfi Sándor lakótelep B/16 szám; Gábor Rupi (1962) – Kurta utca; Horváth Anna (1936) – Vadász utca 40 szám; Sallai Mária (1927) – Hosszú utca 54 szám; Czimbalmos Attila (1970) – Parajdi út 96 szám; **Nyugodjanak békében!**

Becsengettek – új szárnyal bővült egy iskola

A Sófalvi Illyés Lajos Általános Iskolában – önkormányzati beruházásnak köszönhetően – négy új osztályteremmel várták a diákokat az új tanévre. Ezzel felszámolható a délutáni oktatás, valamennyi diák délelőtt járhat iskolába. A kétszintes bővítés földszintjén a legkisebbek kaptak helyet. Új kazánházzal egyúttal felújították az iskola fűtésrendszerét.

Valamennyi iskolaépület tisztán, rendben, ahol szükség volt rá, kijavítva, újrafestve várta a gyermekeket. Így volt ez a Domokos Kázmér Gimnáziumban is, ahol a nyári szünidőben négy osztályterem padlózatát is kicserélték. Az iskolaközpontnál két új szakiskolai osztály is indult az általános iskolát végzettek számára: egy kereskedelmi és egy fafeldolgozó osztály.

Összesen mintegy ezernégyszáz kis- és nagydiáknak szólhatott az iskolacsengő szeptember 15-én városunkban.

Két-két első osztály kezdett tanévet a Domokos Kázmér Gimnáziumban, illetve a Sófalvi Illyés Lajos Általános Iskolában. Országos jelenség, hogy jelentősen visszaesett a születések száma, így aztán Erdély magyar többségű településein is minden iskolakezdés alfája az, hogy van-e elég új diák, aki most lépik be először az iskola kapuján, maradhat-e ugyanannyi osztály, mint a korábbi években?

Szovátán, szerencsére, megváltozni látszik ez a trend, ismét növekedőben a születések száma. Ezért nem fölösleges iskolabővítésre gondolni. Főleg, ha mindeddig csupán délutáni oktatással sikerült megfelelő számú osztálytermet biztosítani.

Adresa Primăriei
Orașului Sovata:
Sovata, Str. Principală
Nr. 155.

Tel: 0265 570 218

Fax: 0265 570 524

E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

Program audiențe

Primar: Péter Ferenc:

Marti – de la ora 11,00;

Viceprimar: Hegyi Mihály:

Miercuri – de la ora 11,00;

Secretar: Domokos András:

Joi – de la ora 11,00;

La Jocurile Olimpice

Fehér Zsolt din Sovata a fost primul reprezentat al României la arte marțiale la o ediție Jocurilor Olimpice de Tineret. În luna august în China, la Nanjing, Fehér Zsolt a participat în concursul de taekwando, la categoria 73 de kilograme. Experiența sa olimpică în arenă a durat doar 6 minute, întrucât a disputat un singur meci, fiind învins de chinezul Jintao Liu, rezultat care l-a plasat pe locul 5, la egalitate cu ceilalți sportivi eliminați în faza sferturilor de finală.

Tabără creativă de artă populară

Tabăra creativă de artă populară organizată în perioada de 25-30 august este parte a programului „Păstrarea tradițiilor Ținutului Ocnei” din orașul Sovata, program ce vizează organizarea unor activități cultural-artistice, meșteșugărești cu ajutorul cărora copiii pot cunoaște dansul tradițional, arta și obiceiurile populare ale acestui ținut, cât și tradițiile altor regiuni ale țării.

Scopul taberei era de a trezi curiozitatea copiilor față de tradiții, dansuri populare, arta meșteșugărească și obiceiurile specifice Ținutului Transilvaniei, coroborată cu dezvoltarea capacităților de comunicare, prin găzduirea și împrietenirea cu copii proveniți din familii nevoiașe din Gherla, Răscruți și Rimetea.

Tabăra creativă multiculturală s-a organizat în jurul unui basm, în care copiii participanți au fost implicați ca fii și fiicele unui om sărac, care în ciuda lipsurilor zilnice erau întotdeauna fericiți.

Într-o zi, craiul a sosit la casa acestui om, și s-a mirat cum poate omul să fie fericit cu atâția copii. I-a pus la șapte încercări, pe care fiica lui cea înțeleaptă împreună cu frații și surorile ei au trebuit să le îndeplinescă. Așa copiii participanți în tabără, ca frați și surori ai acestuia au trecut prin probe, realizând creații de artă meșteșugărească: fustă pentru fiica craiului prin filare, castron de supă pentru crai, realizat din lut, sticlă decorată în care se poate purta apa vieții, bijuterii prin înșirare și țesutul mărgelui pentru fiica mofturoasă a craiului, cutie de lemn pentru bijuterii, ilustrații și lalele prin prelucrarea lănei pentru a împodobi camerele și grădina prințesei. În final, pentru fericirea craiului, fiica cea înțeleaptă și ajutoarele ei au adus pietre pictate cu vopsea magică, pe care Zâna pădurilor le-a transformat

în pietre de iubire. Văzând aceste pietre, craiul a înțeles că secretul fericirii este iubirea, forța de a se ajuta unul pe celălalt.

În afară de realizarea acestor probe de artă meșteșugărească, copiii au învățat cântece populare din diverse regiuni ale Transilvaniei. Cântecul voios al copiilor a răsunat în Grădina Vass și pe aleile Lacului-Ursu. În căutarea unor pietre pentru crai au cântat la instrumente muzicale și au dansat dansuri populare, aducând și pe stradă atmosfera taberei și valorile nemuritoare ale tradițiilor populare. I-au captat atenția craiului prin prezentarea unor dansuri populare, participarea la dezbateri etnografice și prezentarea unor obiceiuri specifice zonelor respective. În ultima seară a taberei am dansat în jurul focului de tabără alături de părinții copiilor, localnicii și turiștii curioși.

Festivitatea de încheiere a taberei s-a realizat pe doua paliere: primul la biserică

unde ne-am exprimat recunoștința Divinității pentru reușita taberei și cel de-al doilea la Grădina Vass în prezența părinților și oaspeților invitați unde s-a expus povestea în tot farmecul ei, cu cântecele și dansurile populare însușite în timpul taberei și obiectele meșteșugărești ce au prins viață din propriile lor mâini.

Succesul taberei creative de artă populară se datorează și sprijinului financiar acordat de Consiliul Județean Mureș și Primăria Orașului Sovata.

Pe această cale le mulțumim pentru încrederea și sprijinul acordat.

Kiss Enikő

CONSILIUL
JUDEȚEAN
MUREȘ

A romániai Székelyföld autonómia statútuma

- 1. old.

Preambulum

Figyelembe véve a helyi autonómia, a decentralizáció és a közszolgáltatások dekoncentrációjának alkotmányos elvét;

Elismerve azt, hogy a romániai történelmi/öshonos nemzeti kisebbségek/közösségek államalkotó tényezők;

Figyelembe véve a román nép képviselői által 1918. december elsején, a Gyulafehérvári Nagygyűlésen vállaltakat, melyek szerint „minden nép saját egyedei által, saját nyelvén tanul, bíraskodik és végzi a közigazgatást”;

A szubszidiaritás elve alapján;

Arra alapozva, hogy a helyi önkormányzatok bármely demokratikus rendszer legfontosabb tényezői közé tartoznak;

Annak tudatában, hogy az állampolgárok a közügyek megoldásában való részvételi joga az Európai Unió minden tagállamában érvényes demokratikus elv, valamint hogy helyi, megyei és regionális szinten ez a jog az állampolgárok közelében megvalósuló, hatékony közigazgatás gyakorlását lehetővé tevő, valós felelősséggel rendelkező, helyi önkormányzati hatóságok megléte révén, a legközvetlenebb módon gyakorolható;

A Helyi Autonómia Európai Chartájának előírásai, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által 1993-ban elfogadott 1201 (1993)-

as az Emberi Jogok Európai Egyezményének a nemzeti kisebbségi jogokra vonatkozó Kiegészítő Jegyzőkönyvével kapcsolatos ajánlása, a Nemzeti Kisebbségekről szóló Keretegyezmény; az EBESZ 1999 szeptemberében elfogadott, a Nemzeti Kisebbségek Hatékony Közéleti Részvételéről szóló Lundi Ajánlása, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének az Autonóm régiók pozitív tapasztalatairól, mint európai konfliktusmegoldó ihletforrásról szóló, 1334/2003. számú Határozata, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének az Európai nemzeti kisebbségek helyzetéről és jogairól szóló, 1985/2014. számú Határozata és 2040/2014. számú Ajánlása, a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája, az Európai Parlament és a Tanács 2003. május 26-i, 1059/2003/EK Rendelete és a nemzeti kisebbségek státusáról szóló, 1945. évi 86. számú Törvény alapján;

Arra a tényre alapozva, hogy a Székelyföldnek nevezett területen, történelme folyamán a közigazgatás autonómiájának különleges státusa volt érvényben;

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió államainak többségében léteznek különböző, funkcionális területi vagy személyi elvű autonómiák;

Románia Parlamentje a következő törvényt fogadja el:

I. CÍM

A Székelyföld Régió létrehozása

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. cikk

Az egységes és oszthatatlan Román Államon belül, Kovászna, Hargita és Maros megyei közigazgatási egységekből, a helyi autonómia Alkotmányban lefektetett elve és jelen Statútum alapján létrejön a jogi személyiséggel rendelkező, Székelyföld Autonóm Régió.

2. cikk

A Régióban nyelvi vagy etnikai hovatartozástól függetlenül szavatolt az állampolgárok törvény előtti egyenlősége illetve az etnikai és kulturális sajátosságok tisztelete.

3. cikk

(1) A Régió Kovászna, Hargita és Maros megyékben található községeket, városokat és municípiumokat foglal magába.

(2) A Székelyföld autonómiájának formáját és sajátos körülményeit a jelen Statútumban foglaltak írják elő. A Románia zászlajára és címerére vonatkozó rendelkezések megsértése nélkül a régió valamint az azt alkotó megyék a regionális tanács illetve a megyei tanácsok által jóváhagyott zászlóval és címerrel rendelkeznek.

II. Fejezet

A régió hatáskörei

4. cikk

Az Alkotmány előírásaival és Románia jogrendjének elveivel összhangban, a nemzetközi kötelezettségek, a nemzeti érdekek, beleértve a helyi nyelvi kisebbségek védelmének tiszteletben tartását a régió az alábbi területeken rendelkezik normatív hatáskörrel:

a) regionális szolgáltatások és az azokat nyújtó személyzet megszervezése;

b) helyi közösségek megszervezése, valamint azok területének meghatározása;

c) regionális érdekeltsgű, közhasznú munkálatok céljából történő kisajátítások, az állam és a megyék hatáskörének megsértése nélkül;

d) telexkönyvek megszervezése és vezetése;

e) a Vészhelyzetek Regionális Felügyelőségének megszervezése;

f) regionális kórházi szolgáltatások megszervezése;

g) a Regionális Kereskedelmi Kamara megszervezése;

h) szövetkezetek fejlesztése és ellenőrzése;

i) a régió területén működő köztisztviselők által végrehajtott közérdekű munkálatokban való támogatás nyújtása;

j) regionális szintű jótékonyági és szociális közintézmények megszervezése;

k) földhitel, valamint mezőgazdasági hitel létesítése és

megszervezése;

l) NUTS 4 struktúrák létrehozása azok területének meghatározásával.

5. cikk

(1) Társadalombiztosítás terén a régió jogában áll a jogszabályi rendelkezéseket kiegészítő előírásokat szabni, valamint megfelelő autonóm intézményeket elfogadni.

(2) A vonatkozó vagyoni rendelkezések megsértése nélkül a Regionális Tanács döntést hozhat a Regionális Egészségügyi Biztosító Pénztár létrehozásáról.

(3) Az említett pénztár szolgáltatásai nem lehetnek alacsonyabb szintűek, mint a területen már meglévő szolgáltatások.

6. cikk

(1) A lakosság beleegyezésével a régió új községek létrehozását, a meglévő területhatárok vagy településnevek módosítását kezdeményezheti, valamint igényelheti, hogy a Kormány az arról szóló törvénytervezetet nyújtsa be a Parlamentbe.

(2) A Parlament sürgősségi eljárás keretében tárgyalja a benyújtott törvénytervezetet.

III. Fejezet

A megyék hatáskörei

7. cikk

A megyék a 2001/215-ös törvény 91. cikkének kiegészítése-képpen még a következő jogalkotási hatáskörökkel rendelkeznek:

a) földrajzi és helységnevek

használat a Székelyföld területén, a kötelező kétnyelvűség megsértése nélkül;

b) az anyagi és szellemi örökség óvása és karbantartása;

c) a mezőgazdasági kistulajdon megszervezése;

d) kézművesség;

e) bányai kitermelés, beleértve borvíz és termálvíz felhasználását, kőfejtését, tőzeg kitermelését;

f) vadászat és halászat;

g) megyei érdekű távközlés és szállítás, beleértve a függőpályák, drótkötélpályák használatának műszaki szabályozását is;

h) idegenforgalom és vendéglátóipar, idegenvezetők és síoktatók működésének szabályozása;

i) mezőgazdaság, erdő- és fagazdálkodás, állat- és halállomány, növénykórtani intézetek, mezőgazdasági szövetkezetek és mezőgazdasági kutatóállomások szakszervezetei, jégverést megelőző szolgálat, támogatások;

j) községi és megyei munkásségítő és munkahely elosztó bizottságok létesítése és működése;

k) kereskedelem;

l) szakképzettségi bizonyítványok kibocsátása;

m) megyei munkafelügyelet létrehozása és működése;

n) ipari termelés fejlesztése;

o) a köztulajdonban lévő vizek használata, a nagyméretű vízerőművekben használatos vizek kivételével;

p) megyei levéltárak megszervezése és igazgatása;

A romániai Székelyföld autonómia statútuma

- 2. old.

q) hatáskörök átruházása a NUTS 4 szintű struktúrák számára.

8. cikk

(1) A megyéknek jogukban áll, hogy a létező törvények kiegészítésként, jogi normákat fogadjanak el az alkalmazások terén, illetve hogy létrehozhasanak saját ilyen jellegű szolgáltatásokat azokon kívül, amelyek a munkaügyi minisztériumon belül működnek.

(2) A beruházási szolgáltatások közösségi tisztviselőit az érdekelt polgármester vagy megyei tanácselnök megkérdezése után az érvényes állami szabályzat alapján választják ki.

(3) Nemzetiségi hovartozástól és lakhelyük régiségétől függetlenül a Székelyföld megyéiben lakhellyel rendelkező állampolgárok az illető megyékben történő munkavállaláskor elsőbbséget élveznek.

9. cikk

(1) A Pénzügyminisztérium jóváhagyása nyomán a megyék engedélyezhetik helyi, megyei és regionális szintű bankfiókok vagy hitelügynökségek nyitását illetve áthelyezését.

(2) Bankfiókok vagy hitelügynökségek megyei szintű nyitásának vagy áthelyezésének jogát az érintett megye jóváhagyásával a Pénzügyminisztérium szavatolja.

(3) A Megyei Takarékpénztár elnökét és alelnökét, a Pénzügyminisztérium jóváhagyásával, a Megyei Tanács nevezi ki.

10. cikk

A megye területét átszelő útvonalakon végzett távközlés és szállítás kizárólag a megye jóváhagyásával üzemeltethető.

11. cikk

A megye jóváhagyása kötelező a folyó és állóvizek mederszabályozásai munkálatai esetén is. Az országos szinten illetékes hatóság a megyével együtt kidolgozza a folyó és állóvizek mederszabályozási munkálatainak éves irányítási tervét.

12. cikk

Az állam és a megye a megfelelő hatáskörök keretében az országos hatóságok valamint az illetékes megye képviselői által együttesen kidolgozott általános terv alapján használja a közérdekű vizeket.

13. cikk

(1) Amennyiben az általános gazdasági-fejlesztési szabályok nem írnak elő más finanszírozási rendszert, a Gazdasági Minisztérium az állami költségvetésben feltüntetett, a kis és középvállalkozások támogatására felhasználandó éves hitelkeret kvótát rendel a Székelyföld megyéinek. A kvótákat az érintett megye jóváhagyásával állapítják meg és vezetik be az állami költségvetésbe. A hiteleket a minisztérium és a megye közös jóváhagyása alapján lehet felhasználni. Amennyiben a kormány saját alapokból finanszírozza a Székelyföldi megyékben az országos iskolaépítési terv végrehajtását célzó munkálatokat, ezeket az összegek csak az érintett megye jóváhagyásával felhasználhatók.

(2) A Székelyföld megyéi, az azonnali beavatkozást igénylő rendkívüli esetek kivételével, a megyében élő nemzeti közösségek súlyával arányosan, illetve az említett közösségek szükségleteinek fontosságát szem előtt tartva használják saját, szociális és kulturális célokra elkülönített pénzalapjaikat.

IV. Fejezet

A régióra és a megyékre vonatkozó közjogi rendelkezések

14. cikk

(1) A régió vagy megye normatív kompetenciái keretén belül, azon hatáskörök, melyeket az e törvény hatálya lépte előtt állami hatóságok gyakoroltak e törvény hatálya révén a régió vagy a Székelyföldhöz tartozó megye hatáskörébe kerülnek.

(2) A megyék a hatályban lévő jogszabályok által szavatolt hatásköre változatlan marad, amennyiben az a Statútummal összhangban van.

(3) Az állam sarkalatos törvénnyel más hatásköreit is régiós, megyei vagy helyi önkormányzati szintre ruházhatja át.

(4) Az állami adminisztratív hatáskörök delegálása, beleértve a jelen törvényben előírtakat is, sarkalatos törvénnyel módosítható vagy visszavonható.

(5) A kül- illetve monetárispolitika és a nemzetvédelem, beleértve a titkosszolgálatok működését is, kizárólag állami ha-

táskörben marad, ez törvény által nem módosítható.

(6) Székelyföldön működni kell a Román Nemzeti Banknak legalább egy ügynöksége, melynek az ország területén működő hasonló ügynökségekkel megegyező hatásköre van.

15. cikk

Sarkalatos törvénnyel a jelen Statútumban előírtakon kívül egyéb normatív hatáskörök is régiós vagy megyei szintre delegálhatók.

16. cikk

(1) Közigazgatási hatásköreiből a régió a közszolgáltatások működéséhez szükséges kompetenciákat megyei vagy községi szintre delegálhat. A vészhelyzetek tekintetében a kompetenciák megyei szintre való delegálása kötelező.

(2) A megyék a közszolgáltatások működéséhez szükséges adminisztratív hatásköröket delegálhatnak megyei jogú városok, városok és községek szintjére.

17. cikk

(1) A Székelyföld régió megyéiben a román vagy magyar tannyelvű iskolai oktatást a megfelelő anyanyelvű tanárok látják el. A másik nyelv oktatását az illető nyelvvel egyező anyanyelvű tanárok látják el. Második osztálytól kezdődően elemi iskolákban kötelező a másik nyelv tanítása.

(2) Szülői kérésre a német illetve a roma nyelv oktatható elemi, általános iskolai és középiskolai szinten, olyan településeken, ahol az illető közösség jelenléte ezt szükségessé teszi. Amennyiben a német vagy roma ajkú közösség számaránya meghaladja a település teljes lakosságának 20%-át, a német vagy roma nyelv oktatása az illető település román és magyar tannyelvű iskoláiban kötelező.

(4) A Székelyföld megyéinek tanfelügyelőségein a tanfelügyelők részaránya megfelel a megyében élő román és magyar közösségek részarányának, továbbá minden tanfelügyelőnek mindkét nyelvet ismernie kell. A német és roma tannyelvű oktatással rendelkező megyékben egy-egy tanfelügyelőt neveznek ki az illető nyelvű iskolák számára.

(5) Az előző bekezdésben megjelölt tanfelügyelőségek élére a

Tanügyminisztérium az egyes nemzeti közösségek iskoláinak igazgató tanácsa által javasolt három személy közül jelöli ki a vezetőt.

(6) A német és roma tannyelvű iskolák tevékenységét követő tanfelügyelőket a Tanügyminisztérium a megfelelő nemzeti közösség iskoláinak igazgató tanácsai által megjelölt három személy közül választja ki.

(7) A megye tanintézményei tevékenységének koordinációját a megyében élő nyelvi közösségek iskoláinak igazgatótanácsai által megválasztott, 21 tagú iskolai tanács végzi.

(8) A Székelyföld területén egyetlen csak a régió illetve az érdekelt megye jóváhagyásával létesíthető.

18. cikk

(1) A Megyei Tanács elnöke gyakorolja a megfelelő rendkívüli jogszabályokban veszélyes vagy robbanóanyaggal kapcsolatos ipari tevékenység, közérdekű építés, ügynökségek, nyomdák esetére előírt valamint a mentőszolgálat megszervezésére, munkaügyi szabályozásra, toxikomániás idegbetegségekre és a kiskorúak védelmére vonatkozó közbiztonsági hatósági hatáskört.

(2) Az említett hatáskör gyakorlása érdekében a Megyei Tanács elnöke a nemzeti vagy helyi rendőrszolgálat segítségét kérheti.

19. cikk

Az állami hatóságok a megyei tanácselnök közreaddal kapcsolatos hatáskörének érvényességét felszámoló vagy korlátozó hatású intézkedései csak az illetékes megyei tanács jóváhagyásával fogantathatók.

20. cikk

A regionális vagy megyei szintű jogszabályok és rendelkezések betartásának biztosítása érdekében a régió elnöke, valamint a megyei tanácselnökök a nemzeti vagy helyi rendőrszolgálat segítségét kérhetik.

21. cikk

A regionális tanács és a megyei tanácsok az általuk elfogadott rendszabályok betartása érdekében akár büntetőjogi jellegű szankciókat is elrendelhetnek.

A romániai Székelyföld autonómia statútuma

- 3. old.

II. CÍM

A régió és a megyék testületei

I. Fejezet

A régió testületei

22. cikk

(1) A regionális tanács a Székelyföldön általános és közvetlen szavazással megválasztott

77 tagból áll.

(2) Minden nemzeti közösség képviselőit külön választják meg, a tanács összetétele pedig meg kell feleljen a közösségek a legutóbbi népszámlálás adatai alapján megállapított számarányának.

24. cikk

A regionális tanács a régió illetékességének megfelelő normatív hatáskörrel bír, továbbá az Alkotmány, a jelen Statútum és az érvényes jogszabályok által előírt egyéb hatáskörökkel.

25. cikk

(1) A Székelyudvarhely megyei jogú városban székelő regionális tanács két ülészakban folytatja tevékenységét.

(2) Az újonnan választott tanács megválasztásának időpontjától számított 20 napon belül, a régió tisztségben lévő elnökének felhívására ül össze.

26. cikk

(1) A regionális tanács tagjai a teljes régiót képviselik.

(2) Tagjaival szemben nem folytatható eljárás a mandátumuk alatt kifejtett véleményükért és szavazataikért.

(3) A regionális tanács tagjai minőség a regionális végrehajtó testületi tagság kivételével bármely hivatalos köztisztviség gyakorlásával összeférhetetlen.

27. cikk

(1) A regionális tanács megválasztja elnökét és három alelnökét.

(2) A megválasztott alelnökök közül legalább egynek más közösségből kell származnia, mint a regionális tanács elnökének közössége.

(3) Lemondás, elhalálozás vagy a mandátum elvesztése esetén az elnöki vagy alelnöki hely a fennmaradó időre való betöltésére a (2) bekezdés előírásai szerinti választásokat kell rendezni.

(4) Az alelnökök segítik az elnök tevékenységét. Az elnök kijelöli az őt távollétében vagy akadályozta-

tása esetén helyettesítő alelnököt.

28. cikk

A regionális tanács tevékenységét, a tagjai abszolút többsége által elfogadott saját szabályzata alapján folytatja.

29. cikk

(1) A tagok többségének szavazatával a regionális tanács elnöke és alelnökei visszahívhatók, amennyiben tevékenységük nem megfelelő.

(2) A regionális tanácsot rendkívüli ülésre azonnal össze kell hívni, amennyiben a tagoknak legalább egyharmada kérelmezi az elnök visszahívását.

(3) Amennyiben a visszahívási kérelem benyújtásától számított 15 napon belül az elnök, az alelnökök nem hívják össze a regionális tanácsot, a régió elnöke megteszi azt.

(4) Amennyiben az előző bekezdésben előírt határidő lejárt utáni 15. napig a régió elnöke sem hívja össze a regionális tanácsot, a regionális tanács rendkívüli ülését a régió prefektusa hívja össze.

30. cikk

(1) A 33. cikkének (6) és (7) bekezdéseiben előírt feloszlítás esetén legfőbb 3 hónapon belül részleges megyei tanács választásokat kell kiírni.

(2) A feloszlítás a 33. cikkének (6) és (7) bekezdéseiben előírt eljárás szerint történik. A feloszlítási határozatot a feloszlítandó regionális tanács három, a román és magyar közösségeket egyaránt képviselő tagjából álló bizottság írja alá.

31. cikk

A regionális tanácsot az elnök rendes ülésszakban február valamint szeptember hó első hetében hívja össze, a regionális végrehajtó szerv, a tanács elnöke vagy a hivatalban lévő tanácsosok egy negyedének kérésére valamint a jelen Statútumban előírt egyéb esetekben pedig rendkívüli ülésszakot hirdet.

32. cikk

A régió hatáskörén kívül eső de a régió számára rendkívüli jelentőségű rendszabályozási témákban a regionális tanács jogszabály-tervezetet szavazhat meg. Ezeket a tanács elnöke a Parlamentbe való előterjesztés céljából Románia kormányának küldi

meg. A tervezet egy példányát a régió prefektusának is elküldik.

33. cikk

(1) A regionális végrehajtó testület Sepsiszentgyörgy megyei jogú városban székel.

(2) A regionális végrehajtó testület összetétele: a régió elnöke, aki vezeti a Végrehajtó Testületet, valamint a régió tanácsa által meghatározott számú alelnök.

(3) Az elnököt és az alelnököket tagjai sorából a regionális tanács választja, titkos szavazással, abszolút többséggel.

(4) A regionális végrehajtó testület összetétele megfelel a regionális tanácsban képviselt nemzeti közösségek számarányának.

(5) Az elnök kijelöli az öt hiányában vagy tisztséggyakorlásának akadályoztatása esetén helyettesítő alelnököt.

(6) A tanács tagok többségének lemondása a tanács feloszlítását és új választások szervezését vonja maga után, továbbá a régió végrehajtó testülete vezetőségének összetételét is befolyásolja.

(7) Amennyiben többség kialakításának lehetetlensége következtében a regionális tanács működésképtelenné válik, az felosztható.

34. cikk

(1) A regionális végrehajtó testület tagjai a regionális tanács mandátumának lejártaig maradnak tisztségben és az újonnan megválasztott regionális tanács által kinevezett regionális végrehajtó testület hivatalba lépéséig csak folyó adminisztratív hatáskörüket gyakorolják.

(2) Amennyiben a regionális végrehajtó testületet a 33. cikk alapján menesztik vagy a regionális tanácsot feloszlítják, a regionális végrehajtó testület a hivatalban lévő vagy az újonnan megválasztott regionális tanács által kinevezett regionális végrehajtó testület hivatalba lépéséig csak folyó adminisztratív hatáskörét gyakorolja.

35. cikk

A regionális végrehajtó testület hatáskörüket nem megfelelő módon gyakorló tagjait a regionális tanács visszahívhatja.

36. cikk

Amennyiben elhalálozás, lemondás vagy mandátumvesztés miatt a regionális végrehajtó tes-

tület új elnökét vagy tagját kell kinevezni, a regionális tanács elnöke 15 napon belül összehívja a regionális tanács rendkívüli ülését.

37. cikk

A régió elnöke egyben a regionális végrehajtó testület elnöke is, és a régiót képviseli.

38. cikk

Az elnök részt vesz a román kormány azon ülésein, melyeken a régiót érintő kérdéseket tárgyalnak.

39. cikk

A régió elnöke vezeti a minisztériumok és a központi közigazgatás a Székelyföldön működő, regionális szintű dekoncentrált közszolgálatait.

40. cikk

Végrehajtó hatásköreinek egy részét a régió elnöke a régió hivatalos közlönyében megjelentetett határozattal a regionális végrehajtó testület tagjaira osztja.

41. cikk

A regionális végrehajtó testület a régió az alábbi hatáskörökkel rendelkező végrehajtó testülete:

a) a regionális tanács által elfogadott rendszabályok alkalmazási szabályainak kidolgozása;

b) regionális érdekű közigazgatási tevékenység;

c) regionális tulajdon adminisztrálása, regionális közpénzek kezelésének ellenőrzése, regionális közszolgálatok ellenőrzése, egyéb, a jelen Statútum vagy más jogszabályok által előírt hatáskörök;

d) a regionális tanács illetékesége alá tartozó sürgősségi intézkedések elfogadása azok az első legközelebbi gyűlés alkalmával való ratifikálásának feltételével.

42. cikk

A regionális végrehajtó testülettel konzultálni kell minden olyan országos távközlési és szállítási szolgáltatás létesítésével és rendszabályozásával kapcsolatban, amelyben az közvetlenül érdekelt.

43. cikk

A regionális tanács a regionális végrehajtó testület szintjére delegálhatja a tanács illetékesége alá tartozó kérdésekben való döntés jogát – az általános érvényű jogszabályok elfogadása jogának kivételével.

A romániai Székelyföld autonómia statútuma

- 4. old.

II. Fejezet

Megyei testületek

44. cikk

A regionális végrehajtó testület a régió az alábbi hatáskörökkel rendelkező végrehajtó testülete:

a) a regionális tanács által elfogadott rendszabályok alkalmazási szabályainak kidolgozása;

b) regionális érdekű közigazgatási tevékenység;

c) regionális tulajdon adminisztrálása, regionális közpénzek kezelésének ellenőrzése, regionális közszolgálatok ellenőrzése, egyéb, a jelen Statútum vagy más jogszabályok által előírt hatáskörök;

d) a regionális tanács illetékesége alá tartozó sürgősségi intézkedések elfogadása azok az első legközelebbi gyűlés alkalmával való ratifikálásának feltételével.

42. cikk

A regionális végrehajtó testülettel konzultálni kell minden olyan országos távközlési és szállítási szolgáltatás létesítésével és rendszabályozásával kapcsolatban, amelyben az közvetlenül érdekelt.

49. cikk

A megyei tanács elnöke a megyét képviseli.

50. cikk

A megyei tanács elnökének hatáskörét a Helyi közigazgatásról szóló, 215/2001. számú Törvény (101) cikkelye írja elő.

III. CÍM

Regionális és megyei rendelkezések elfogadása és közlése

51. cikk

A regionális tanács vagy a megyei tanácsok által elfogadott jogszabály-tervezeteket az illetékes prefektusnak nyújtják be. Amennyiben 30 napon belül a prefektus a közigazgatási bíróságon nem támadja meg a jogszabályt, azt közzélni kell, és hatályba lép.

52. cikk

(1) Amennyiben valamely jogszabály-tervezet a különféle nemzeti közösségekhez tartozó polgárok jogegyenlőségét vagy a nevezett közösségek identitásának kifejezését, kultúrájának megőrzését, óvását és fejlődését veszélyezteti, a regionális tanács vagy a megyei tanács valamely

nemzeti közösséghez tartozó tanácsosainak többsége kérelmezheti, hogy az illető jogszabály megszavazása külön történjék minden egyes nemzeti közösségi képviselőten belül.

(2) Amennyiben a különszavazást nem fogadják el, vagy a jogszabályt a kérelmet megfogalmazó nemzeti közösség képviselői kétharmadának szavazata ellenében fogadják el, a nevezett képviselő többsége 30 napon belül kérelmezheti, hogy az Alkotmánybíróság a szóban forgó jogszabály alkotmányosságát felülvizsgálja.

53. cikk

A regionális és megyei szintű jogszabályokat román és magyar nyelven a régió hivatalos közlönyében jelentetik meg. Ezek a megjelenésüktől számított hetedik napon lépnek hatályba, azon esetek kivételével, amikor a jogszabály maga más határidőt ír elő. A hivatalos közlöny egy-egy példányát megküldik az illetékes prefektusnak.

54. cikk

A régiót érintő törvényeket, rendeleteket és kormányhatározatokat, hatályba lépésük megsértése nélkül, román és magyar nyelven közzélni kell a régió hivatalos közlönyében.

55. cikk

A regionális és megyei tanács illetve a regionális és megyei végrehajtó testület általános érvényű rendeletei tájékoztató cíllal Románia Hivatalos Közlönyének sajtós részében jelennek meg.

IV. CÍM

Helyi közösségek

56. cikk

(1) A helyi közintézmények működési szabályzataiban szerepelniük kell azoknak az elő-

Ethnic map of Harghita, Covasna, and Mures (1992 data):

- - Romanian majority
- - Hungarian majority

írásoknak, amelyek biztosítják a településen élő nemzeti közösségek az illető intézmények vezető testületeiben való arányos képviseletét.

(2) A Székelyföld községeiben minden, a község lakosságának 5 %-át meghaladó arányú nemzeti közösség községi tanácsi képviselőre jogosult.

57. cikk

A Székelyföldön kívül is tevékenységet folytató közintézmények szerkezetét és működését jogszabályok valamint a Román Kormány határozatai szabályozzák és irányítják.

58. cikk

A községek, a regionális normák által meghatározott általános elvek megsértése nélkül maguk szervezik meg saját személyzetüket.

V. CÍM

A régiók és megyék köz- és magánvagyona

A jelen Statútum alkalmazását előíró rendelkezésekben megállapítottak szerint kizárólag regionális érdekű utak, autópályák, vasutak és vízvezetékek a régió

közterületéhez tartoznak.

60. cikk

(1) A régióban található állami tulajdonú erdők, bányák, az országos érdekeltűek kivételével, kőbányák, tőzgebányák, ásványvíz kitermelések, melyeket tulajdonosuk ilyen céllal nem használhat, a regionális közszolgálatok működését szolgáló épületek, valamint a bennük lévő bútorok és hozzájuk tartozó egyéb javak a régió elidegeníthetetlen tulajdonát képezik.

(2) A régióban található állami tulajdonú ingatlanok a régió közvagyonába kerülnek át.

(3) Az állami javak fent előírt áthelyezésének folyamatát a jelen jogszabály alkalmazásának rendszabálya írja elő.

61. cikk

Az új jogszabály értelmében a megyék tulajdonába kerülnek az állami tulajdonú ingatlanok, kivéve a katonai érdekű ingatlanokat, valamint az országos vagy régiós érdekű szolgálatok ingatlanait.

(folytatás az októberi számban)

A néptánc, népdal,

Hol volt, hol nem volt... kezdődött a mese a Szovátai Népi Játsszóház által, augusztus 25-30 között szervezett néptánc- és kézműves táborban, amelynek a mesés környezetű Vass kert adott otthont. A résztvevő gyerekek a tábor idejére egy mesébe csöppentek, mint a szegény ember számtalan sok gyermeke, akik bár szegények voltak, együtt művelték meg földeskejük, erdőre jártak gombászni, erdei gyümölcsöket gyűjtögetni, a gyerekek mindig szívesen segítettek a szegény embernek. Így hát a család kapuja fölé az volt írva: Itt boldog emberek élnek.

Egy nap a szegény ember házához gyerek-utazók érkeztek, torockói, választói, meg környékbeli falvakból. Hírét véve a mesevilágnak elhozták, megosztották településük sajátosságait, bemutatták a tájegységek népviseleteit, és helybeli népdalokkal köszöntötték az összesereglett szegény ember „családját”, a tábor résztvevőit.

Egy alkalommal, amikor a király álruhába öltözve a

szegény ember kapuja előtt sétált, elámult az ott levő feliraton, nem értette, hogy annyi gyermekkel, olyan szegénységben, hogy tud a szegény ember boldogan élni. Magához hívatta hát, és csalafinta kérdést tett fel neki, amire ugyan a szegény ember nem tudott válaszolni, de engedélyt kért a királytól, hogy helyette okos leánya válaszolhasson. Ő meg is válaszolt agyafúrt módon, de ez a válasz már nem volt elegendő a király számára: hét próba elé állította a leányt és testvéreit.

A hét próba alkalmával a gyerekeknek nap, mint nap

a királynak egy-egy kívánságát kellett teljesíteniük. Így került sor arra, hogy az okos leány testvéreivel együtt olyan

cér felszolgálhatja a kőlevest, s amíg meg nem eszi belőle a levest, az ki ne folyjék belőle. Besegítve az okos leánynak, a gyerekek agyagból készítettek tálát, ki korongozással, ki gipszformára mintázva az agyagot, a király nagy elégedettségre.

Na, de csakugyan nagyravágyó volt a király, mert ezután már nem érte be a mindennapi kőlevessel, hanem az élet vizétől akart örökösén egészséges és fiatal maradni. Ezt azonban csak különlegesen díszített üvegben lehet elhozni, ennél fogva a gyerekek díszüvegeket készítettek, és ebben vitték öfélésege elé az élet vizét. És mivel a szoknya nagyon tetszett a királykisasszonynak, negyedik próbaként ékszerekkel kellett gazdagítani Cicoma királykisasszonynak, a király kényes lányának, amit fel is tud venni, meg nem is. Másodjára olyan tálát kellett készíteniük a királynak, amelyben az udvari pin-

csodaszoknyát készített fonással, bogozással Cicoma királykisasszonynak, a király kényes lányának, amit fel is tud venni, meg nem is. Másodjára olyan tálát kellett készíteniük a királynak, amelyben az udvari pin-

népmese bűvöletében

De amíg az okos leány és testvérei így foglalatzkodtak a király és lányának kényeztetésével, valaki molyokat csempészett a királyi festménygyűjteményre, azok pedig össze-vissza lyuggatták a képeket. Hatodik próbaként a testvéreknek díszes képeket kellett készíteniük, amellyel kiválthatták a tömlöcből, a király szörnyű haragja miatt bezárt okos leányt. A hűséges testvérek ezt is teljesítették, gyapjúból nemeztek maradvány alkotásokat.

Igen ám, de a sok jövés-menésben letaposódtak a királykisasszony virágos kertjében a tulipánok. A szegény ember családjának olyan tulipánokkal kellett beültetnie, amelyek sohasem hervadnak el. Az okos leány erősen elszomrodott, hogy a király mindig olyan mérges, hogy semminek sem tud igazán örülni. Törte a fejét azon is, hogyan csinálhatnának olyan tulipánokat, amik sohasem hervadnak el, meg azon is, hogy mit tudnának adni a királynak, amitől mindig boldog lehetne. Eszébe is jutott, hogy nemez tulipánokat készítsenek a testvéreivel, azok mindig virítanak majd a királykisasszony virágos kertjében.

Amikor elkészültek, elmentek a közeli Medve-tóhoz, hogy szép köveket, kavicsokat

gyűjtsenek. Azokat hazavitték, megmosták és az okos leány megkérte az erdei tündéreket, hogy segítsenek szeretet-kövekké varázsolni azokat. A tündérek megajándékozták az okos leányt varázs-festékekkel, így az okos leány a testvéreivel megfestette a köveket a varázs-festékekkel, amittől a kövek szeretet-kővé váltak. Estére így nem csak a tulipáno-

kat, hanem a szeretet-köveket is vitték a királynak. A király, ahogy ránézett a szeretet-kövekre, olyan boldogság fogta el, amit még soha sem érzett. Akkor értette meg, hogy a szegény ember mitől boldog mindig: a szeretettől. A király gazdagon megjutalmazta az okos leányt, a szegény embert és az egész családját.

Természetesen a kézműves-próbák között a testvérek népdalokat énekelve biztattgatták egymást, naponta többször is mezősegi éneket tanulva, énekelve, meg aztán a sikeres próbatételek

tak. A népdalok, néptánc elsajátításában segítségünkre voltak a válaszüti gyerekek, akik hitelesen közvetítették saját tájegységük népi kultúráját, nem utolsó sorban pedig több éves tapasztalattal rendelkező vendég néptánc oktatóink, Tálás Ágnes Budapestről és Kiss Zsolt Szamosújvárról. A tábori mese perceit vidámmá tették az udvari zenészek, a Játszóház gyerekek zenekara, valamint meghívott zenészek, akik jó hangulatot és talpalávalót biztosítottak a tábor idejére.

E csodás, tanulságos mese, rendhagyó módon a valóságban is megvalósulhatott. Ennek lehetőségét köszönjük házigazdáinknak, a Vass házaspárnak, illetve Szováta Város Önkormányzatának és a Maros Megyei Tanácsnak, akik támogatásukkal hozzájárultak a tábor sikeréhez.

Kiss Enikő

CONSILIUL
JUDEȚEAN
MUREȘ

Sóvidéki kerékpárút

Sóvidék turisztikai egyesületei, a Sóvidék-Hegyalja Turisztikai Egyesület és a Korondi Turisztikai Egyesület az idén közös akciótervbe fogott egy olyan kerékpárút létrehozásában, amely összeköti Korond és Parajd községek látványosságait.

Az év elején mindkét egyesület sikeresen pályázott a Hargita Megye tanácsa által kiírt „Turisztikai programok támogatása” keretén belül a kerékpárutak létrehozására és fejlesztésére.

A projektek fő célja a kerékpáros turizmus fejlesztése, lehetőséget biztosítva a kerékpározó turistáknak, hogy megismerjék a térség turisztikai adottságait, legendás helyeit, elősegítve ezáltal Sóvidék fenntartható fejlődését a turizmus terén, a regionális turizmus fenntarthatósága érdekében.

Sóvidék nagy volumenű turistaforgalom miatt most fogtak neki a munkálatoknak a két egyesület tagjai. A parajdi rész egyik legfontosabb munkapontja a felsősófalvi Kodáros barlang bekapcsolása a Sóvidék látványosságai közé. A héten a talajmunkálatok zajlottak itt. A projekt segítségével elkészül a sóvidéki kerékpárút térképe is, ami nagy segítséget fog jelenteni a természetbarát turistáknak is.

A tervezett kerékpárút egy új szolgáltatást is jelent a térségben, hisz lehetőséget biztosítunk a természet kedvelőinek, hogy kerékpáron, a tiszta levegőn élvezhessék a táj adottságait.

A projektek kivitelezésében nagy segítséget nyújtanak a községek önkormányzatai illetve a települések lakói is.

Moldován László

Éjszakai Forгатag határon innen és túl

A Kecskeméti Spartacus Sportkör és Közösségi Tér szervezésében 2014. augusztus 18-22. között 46 lelkes kirándulni vágyó kecskeméti vágott neki az Erdélybe vezető hosszú útnak, hogy az ottaniak számára bemutassák a Kecskeméten már hagyományosan, minden hónapban megrendezésre kerülő Éjszakai Forгатagot.

A Kecskeméti Spartacus Sportkör és Közösségi Tér 2007 óta rendezi meg az Éjszakai Forгатag nevezetű programsorozatot, ahol a hátrányos helyzetben élők és a sportolni vágyó fiatalok illetve családok számára kínál ingyenes kulturális és sportprogramot.

A székelyudvarhelyieket egy öt napos életmódtábor keretén belül vonták be a programokba, ahol a helyieknek lehetőségük nyílt új ismeretek és kapcsolatok szerzésére, kialakítására.

A napi sportfoglalkozások mellett jutott idő a kulturális és történelmi látnivalók megtekintésére is. A Szovátára vezető út során megnézték a kirándulók Déva várát és Nagyszeben történelmi városrészét. A második napon került sorra Farkaslakán Tamási Áron kopjafás sírja, Székelyudvarhelyen a Gizi csárdában egy minden igényt kielégítő ebédelés után a várost néztük meg, majd Parajdon a sóbánya és lepkeházat, és Segesvár középkori hangulatú várnegyedét. Hazafelé Kibédén Gerendás étteremben fogyasztottuk el a vacsoránkat, mely éttermet márciusban adtak át, gyönyörű létesítmény, mely zöldmezős beruházásban valósult meg Uniós támogatással. Kifogástalan kiszolgálásban volt részünk mindkét étteremben és a vendéglátás legmagasabb színvonalát kell, hogy megemlítsük. A harmadik napon a kecskeméti Gyergyószárhegy, Gyilkos-tó, Békás-szoros és Gyimesbükk felé vették az irányt. Gyimesbükkön a Deáky panzió vendégeként megtekintették a történelmi Magyarország határát, az ezeréves határt jelző egykori határátkelőt, Deáky András magával ragadó elbeszélést a helyről ahol vagyunk ezután pedig egy hagyományörző csángó műsorral egybekötött vacsorán vettek részt. A hangulat fantasztikus volt, a kecskeméti bizonyították tánc- és énektudásukat. Szovátán a Fejér panzió vendégszeretét élvezte a csapat és a Gólyafészek étteremben étkeztek. Következő napon a csoport végigszállt Szováta szálloda és villanegyedén, majd 10 órától birtokba vették a csodálatos Medve-tót, ahol a délelőtt folyamán mindenki kedvére lubickolhatott a 26-28 fokos, sós vízben. A fürdőzés után a varmezői pisztrángtenyészetet kisvonattal közelítették meg, ez hatalmas élmény volt mind a felnőttek mind a gyerekek számára. A kicsit sem várt utolsó napon, csomagokkal felpakolva útnak indult a nagy csapat Kecskemét felé, a hazaút során még megismerkedtek a magyar történelem és művészettörténet emlékeiben bővelkedő Kolozsvár főbb látnivalóival.

A kecskeméti delegáció nagyszerű élményekkel gazdagodva tért haza. A történelmi Magyarország kulturális és történelmi emlékeivel való ismerkedés kicsiknek és nagyoknak egyaránt hasznos és élménydús öt napot nyújtott. A helyiek vendégszerető fogadtatásáért cserébe, a kecskeméti kirándulók remélik, hogy kilátogatásukkal sikerült az Éjszakai Forгатaggal egy olyan programsorozatot bemutatni, ami az erdélyi fiatalok számára is kikapcsolódási alternatívát nyújthat.

Fodor Miklós (Kecskemét)

Magunk alatt a fát (4)

Tavaly szeptemberi számunkban kezdődött sorozatunk, amelyben környezetünk rombolásának következményeire, életlehetőségeink gyors felszámolásának valóságára, a tragikus következményekkel járó éghajlati változások közelségére próbálom felhívni a figyelmet Önöket, de azt is számba vesszük, hogy milyen változásokra van

Ma már nem csupán a klimatológusok riogatnak vele, de magunk is érezhetjük, tapasztalhatjuk, hogy gyors változásban vannak az éghajlati jellemzők.

Némelyek nosztalgijával gondolnak hajdan volt nyarakra, telekre. Azt mondják azok voltak az igaziak. Akkor még az évszakok úgy követték egymást, hogy lehetett tudni, mire számítson az ember. Mára – sok egyéb mellett – a természet rendje is felborult. Mi itt a hegyek ölében viszonylag védettnek érezhetjük magunkat, de napról napra hoz képeket arról a média, hogy mások nem ennyire szerencsések: valamilyen éghajlati, időjárási csapással kell szembenéznük. Mert változik az éghajlat. Jelentős mértékben, folyamatosan és globálisan. Ez azt jelenti, hogy viszonylagos védettségünk sem tart, míg a világ, hozzánk is eljut ennek a változásnak megannyi negatív hatása. Felbecsülni is nehéz, mi minden történhet.

Augusztusi lapszámunkban is a klímaváltozás megannyi következményéről írtunk, de nem lehet eleget beszélni róla, mert úgy tűnik, nagyon sokan még mindig azt hiszik, hogy negligálni lehet az eféléket, mert azok, ha igazak is, amiket mondanak a fenyegető éghajlati katasztrófákról, mindig csak másokat érintenek, ha nem más földrészen, akkor más országban, más településen, más utcában, de legalábbis a mi kapunkon, ajtónkon be nem jöhetnek.

Mióta a világ világ, állandó változásban van az éghajlat. Hol felmelegedési, hol lehülési cikluson megy át. Akkor meg mi

a baj a mostani változásokkal?

A változások sebessége ijesztő. Oly gyors, hogy nem ad alkalmazkodási lehetőséget az élővilág egészének. Korábban a természetben mind a hidegebb éghajlattal járó glaciálisok, mind a felmelegedési (interglaciális) éghajlati folyamatok évezredek alatt mentek végbe. Ezzel szemben az emberi tevékenység kevesebb, mint 150 év alatt jelentős mértékben felgyorsította a globális felmelegedést.

„A klímakutatók szerint ha az emberi tevékenység fel tudta gyorsítani a klímaváltozást, akkor le is tudja lassítani azt. A globális felmelegedés lelassítása érdekében számos dolgot tehetünk, amelyek közül a legfontosabbak az erdőtelepítés, a fosszilis energia (szén, kőolaj, földgáz) megújuló energiával történő helyettesítése, az energiahatékonyság növelése, a műtrágyahasználat kiváltása a mezőgazdaságban, a tömegközlekedés előtérbe helyezése vagy éppen a lokalizáció (helyben megtermelt áruk helyben történő értékesítése) is hatékony eszköz lehet.” – olvasom a megnyugtató megoldást. És – mit tehetnék más? – el is hiszem, hiszen logikus ez az okfejtés. Különböztetnem éppen ezért tartom fenn ezt a rovatot is, mert vallom,

szükség felfogásunkban, magatartásunkban, és milyen cselekvések vezethetnek az egyre közelebbi katasztrófa elkerüléséhez.

Tehát ökológiáról van szó, azaz egy világfelfogásról, amely a természet alkotó elemei közti összefüggéseket vizsgálja, azt, hogy valójában hol van a helyünk a minket is magába foglaló természetben. (mol)

hogy nem mindent másoktól várva oldhatók meg a problémáink, de a magunk cselekvő részvételével. Még akkor is, ha globális jelenségekről van szó. Mi tettük azokat globálissá.

Sokan mondják, hogy visszafordíthatatlan jelenségről van szó, az emberiség semmit sem tehet az apokaliptikussá váló időjárás ellen. „A szakemberek megállapították: hét évvel a Kiotói Egyezmény után – amelyben az iparo-

szódó jelenségek „motorja –, így a légköri jelenségek intenzitása fokozódik majd, annál is inkább, mivel az előrejelzéseknek megfelelően a Föld átlaghőmérséklete 2050-ig két fokkal emelkedik. Mindez megkönnyíti a felhőképződést, a nagyobb mennyiségű csapadék lehullását.

A klímaváltozás nyomán gyakoribbá válnak az északi-sarki állandó ciklonok, a poláris vortexek, amelyek

sodott, fejlett államok kötelezik magukat arra, hogy széndioxid-kibocsátásukat az aláírást követő évtizedben 5,2 százalékkal az 1990-es szint alá szorítsák vissza – a fő kérdés immár nem az, felmelegszik-e avagy sem a klíma; a felmelegedési folyamat ugyanis megfordíthatatlanná vált. Az egy Celsius fokos hőmérsékletemelkedés nyomán hét százalékkal több vízpára kerül a levegőbe – a párolgás pedig az atmoszférában leját-

a levegő lehülésével járnak. Az óramutató járásával elmentés irányban forgó poláris vortexek okozták az tavalyi téli rendkívüli hideget és a hatalmas havazásokat Észak-Amerikában. Ezek hatása a következőkben csak tovább növekszik. Mindezzel egyidőben viszont a nyarak egyre forróbbak és mind szárazabbak lesznek, szárazság, elsivatagosodás fenyeget sokfelé, így például Románia déli felében is.”

Cigányiász

Az úgynevezett Erdélyi Iskola költője, Ion Budai Deleanu *Țiganiada* című vígeposzának címét magyarítva tűztem írássom élére. Ezzel máris magamra vettem a cigányellenesség vádját, ugyanis ez a második etnikum a világon, amely valami módon kivívta, hogy ha akár egyetlen tagjáról is negatív véleményt, vagy megállapítást fogalmaznak meg, akkor a demokratikus világból kirekesztő stigmát akaszthat a megnyilatkozóra. Úgy tűnik, a véleményt illetve a megállapítást megalapozó tényeknek ehhez semmi közük. Sőt, éppen a tényekről való beszéd ellenében születik a stigma.

Azt mondhatom, hogy vásott kölyökként nekem még tetszene is, hogy a demokráciáról papol az, akinek köze sincs a demokráciáról, aki csupán jogot követel, de a maga számára semmiféle kötelezettséget nem ismer el. Valahogy úgy fogja fel, hogy valami labdajáték félét játszik, amelyen a jogok mind-mind az ő térfelén vannak, a köteleességek pedig a túldalton. De vásott kölyöknek nem lehet egy életen át az ember. Egyszer elmúlik ez a felelőtlen állapot is, túllépik rajta, akinek sikerül felnőnie. Eljön az idő, amikor az ember rádöbben, hogy ő bizony – mint ahogy senki más sem – nem néző, nem szurkoló amellet a bizonyos pálya mellett, de bizony ott van maga is a gyepen, mégpedig azon a „túldalton”, ahol csupán feladat, köteleesség, türelem, a kellemetlenségek és veszteségek elfogadása, örökös megbocsátás, sőt, gyakran számonkérés és megszegyenyítés is az osztályrésze.

– Cigányiász! – mondom az országról, amelyben élek, s amelyben – bármennyire próbálok kívülálló, ítélkező megfigyelő lenni – csupán itt élőként is, részes vagyok magam is.

– Cigányiász! – mondom arról a történetről, ami körülöttem, fölöttem, alattam – tehát velem is – napról napra történik. Aminek akaratlanul, kényszeredetten és szenvedően vagyok részese.

Szívesen kimaradnék belőle, de akkor el kellene hagynom ezt a vidéket, más helyet keresnem magamnak a világban, s én ezt nem tudom megtenni, mert még mindig magaménak tudom azt a földrajzi, történelmi tájat, amelybe beleszülettem, amelyben felnőttem. Örökösnek hiszem magam őseim vérrel és verejtékkel áztatott földjén, porladó csontjaik fölött. Nem tudom elfeledni, hogy ők szabták arculatát e tájnak. Erdőt irtottak, ugart törtek fel, ekéikkel felrajzolták a mára már bebokrosodott domboldalaink párhuzamos hullámokban futó barázdáit. Tőlük kaptuk a tisztas helytállás kényszerét, s az adott szó törvényét. Meg tudtuk-e őrizni, és menedékünk lehet-e még ez az örökség, vagy eldobtuk, mint annyi más régi dolgot, ami kamrák sötét zugából, padlások pókhálós homályából olykor előkerül, s amivel már nem tudunk mit kezdeni? Erőnket veszítettük. Tudom. De azon csodálkozom, hogy elnyelt minket ez a büzlő mocsár, amely ha foglyul ejtett, már el nem ereszt. Ha kétségbeesetten vergődsz, tán még gyorsabban szippant magába.

– Cigányiász! – mondom keserűen, mert semmiképpen nem tudok olyan vidám lenni, mint az a Budai gyerek.

Talán azért, mert azóta, hogy ő papírra vetette művét, történt egy s más nálunk felé. Csupa olyasmi, ami nem vígeposzok költésére sarkallja az embert. Sokkal inkább balladák lejegyzésére volna kedve a tollforgatónak. Igaz, ma már balladák sem születnek. A legnagyobb tragédiákból sem. Csak átfut az embereken a hír, egy kis szörnyülködés, aztán valamiféle – a médiának szóló – pótcselekvésbe menekülnek, s jöhet a felejtés. Holnap már új hír, új szörnyűség borzolja a kedélyeket. Holnapután egy másik.

A minap – ha azóta több hét telt is el, csak most volt – embereket lincselte meg egy elvakult, elvadult közösség. Tette, mert megtehetette. Ennél értelmesebb magyarázatot nem találtam máig sem az akkor történetekre. A tragikus esemény szenzációjellegét a hazai média bőséggel kihasználta. A hatóság meg összehúzta a kabátját, és várta, hogy elcsituljon a zsvaj, hogy aztán nyugodtan a szőnyeg alá sepperhesse az ügyet. Ahogy szokta, amikor nem érzi érintve magát. Hiszen nem az ő fajtájabeliekre zúdult a fékeveszettek hada, akkor meg mit buzgólkodjon? Itt nem provokálóan felpántlikázott kiskorúra szóltak rá, hogy üljön le a pántlikájára, mert éppen más színű, másokat összekötő pántlikáknak van a napja. Itt nem sérült a rendszerint maguk elé tolt nemzeti büszkeségük azoknak, akik azt hiszik, hogy kizárólag az övék az ország, és a többség jogán bitorolhatják minden javát – anyagiakat és szellemieket is – visszamenőleges hatállyal. Akkor meg nem kell nagy hűhót csapni. Egy másfél százados feldühödött tömeg meglincselte néhány embert. Néhány idegent, akiknek hovatovább úgyszincs már erre keresnivalója.

A hatóság nem hat (még öt sem!), csak ül és vár. Teljesen mozdulatlan. A teljes apparátus, mint a nemrég feltárt kínai agyagszobor hadsereg, amely teljes harci díszben várja az intő jelt, hogy megelevenedjen, és beteljesítse küldetését. Aki az élen ül, azt hinnénk, hogy medítál, a magasabb rendű felé nyitja az értelmét, a szívét. Pedig nem azt teszi. Az egyetlen filozófiai rendszer, amelyet ismer, azt mondja, egyszer majd mindent betemet a homok. Vétkesek és áldozatok nyomain is eltörli az idő. Mindezt csak ki kell várni mozdulatlanul.

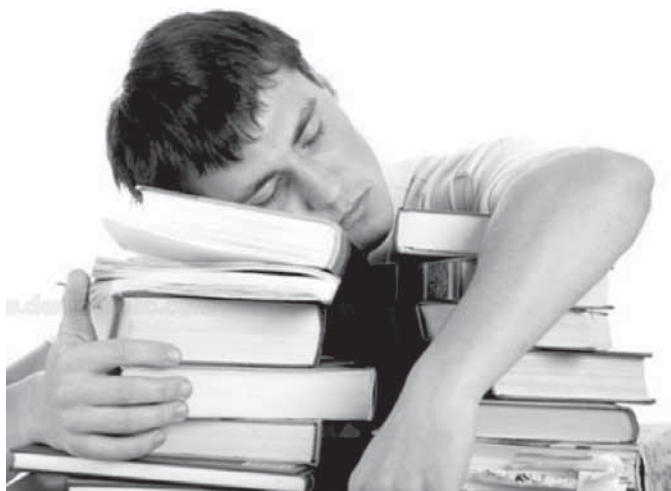
Igazság, jog? Számukra teljesen fölösleges dolgok Írma-jukat sem szabad meghagyni, mert gyökeret ereszhetnek, szárba szökkenhetnek, egymásba kapaszkodó indáikkal keresztül-kasul benövik a helyet, s ha nem vigyáz, könnyen beléjük bonyolódik az ember, és gúzsba kötik őt.

A hasznosságra viszont figyelnek. Arra, ami számukra – és csakis számukra – hasznos. Ami révén lépésről lépésre kiteljesülhet ez a hosszúra nyúlt honfoglalás. Idegesíti őket, hogy még vagyunk. Hát jól jön egy ilyen lincs, hátha elmegy a kedvünk, s a kedvünk után magunk is elmegyünk.

Ki tudná bizonyítani, kik voltak a tettesek? Az ütő kezeket teljes bizonyossággal ki tudná arcokhoz kötni? Ki tudná beazonosítani azt, aki bár botot vagy fejszét emel, de személyi akták hiján tulajdonképpen nem is létezik?

– Cigányiász! – mondom. – Cigányiász! Molnos Ferenc

Éretlenül is

Szeptember 9-én jelent meg a Hivatalos Közlönyben az egyetemi kollégiumok létrehozásának módszertana, amely lehetővé teszi, hogy azok a diákok is folytathassák tanulmányaikat, akiknek nem sikerült az érettségije vagy nem jelentkeztek érettségire.

Törvényes alapot az az oktatási törvény ad, amelyet egy más koalíciós együttműködés teremtett már évekkorábban, de amelynek egyes rendelkezései még ma sem érvényesek, másokat pedig a jelenlegi kurzus gyomlált ki belőle. Az oktatás jelentős mértékű megreformálásának szándékával, sok-sok egyeztetéssel született az akkori törvény, amely nagyon sok olyan rendelkezést is magába foglalt, amelyet a magyar érdekvédelem kezdeményezett. De már alig hasonlít önmagára. Még júniusban mintegy 96 módosítást végeztek rajta. Minisztériumi rendelettel hagyták jóvá az érettségi nélküli beiratkozást az egyetemre.

„A 2014/4542-es számú miniszteri rendelet a „nem-egyetemi szintű, középiskola utáni oktatás szervezését és működését” szabályozza az akkreditált felsőfokú intézmények keretében, a 2014/15-ös tanév-

ben. Az egyetemi kollégiumok által kínált oktatás 1-től 3 évig terjedhet, a szakképzés összetettségére és a megszerzhető kreditpontok függvényében.

Az érettségi nélküli kollégiumi tanulmányok végén szerzett szakképzés szintje még nem tisztázott. A miniszteri rendeletben erre vonatkozóan az áll, hogy a kollégiumi szakképesítések a Nemzeti Szakképzési Listán szereplő, bejegyzett szakképesítéseknek felelnek meg, amelyek megszerzéséhez nem szükséges az érettségi.

Egyes romániai magánegyetemek álláspontja az, hogy azok a diákok, akik elvégzik a kollégiumi tanulmányaikat, majd (vagy közben) sikeresen leérettségiznek, egyből az egyetemi oktatás másodévére iratkozhatnak be, ugyanarra a szakra, amelyen a főiskolai képzést elkezdték. Más egyetemek kifogásolják a rendelkezést, mondván, hogy az tovább rontja a már amúgy is csapnivaló oktatási szintet.” – <http://www.maszol.ro>

Tehát éretlenül is lehet. Minek magunknak kényelmetlen gátakat, nehezen áthágható akadályokat állítani, ha egy kis kanyarral is oda érhetünk, ahová vágyunk?

Csak az óvoda legyen kötelező, a többi nem számít! *nos*

Diploma-gyár vagy diplomagyár

Ebben a hónapba egy új kormányrendelettel volt hangos a sajtó, miszerint azok is járhatnak egyetemre, akiknek nem sikerült az érettségijük. Ezen bejelentés után számos orgánium fejezte ki nemtetszését, így az pontosításra került. E szerint senki sem iratkozhat egyetemre érettségi bizonyítvány nélkül, csak az egyetemek által megszervezett kollégiumokba. Ezek a diákok nem alapképzést igazoló dokumentumot kapnak, hanem szakképesítést igazolót. Amennyiben egy év után sikeresen leteszik az érettségi vizsgát, automatikusan átkerülnek az egyetemi rendszerbe, és másodévesként folytathatják tovább tanulmányaikat. Bár igaz, hogy a tavalyi eredményekhez képest javult a sikeresen érettségizők aránya, azért még mindig elszomorító. 2013-ban 56,44 % teljesítette az érettséggel járó feladatát, míg idén ez az arány 60,65 %. Az elmúlt tíz év átlageredményeit nézve, ez a szám még mindig elég alacsony, így hát a végzősök számára ez az új rendelet egy újabb lehetőség a posztléciumok mellett, vagy mégsem?

Erre igen nehéz lenne ésszerű választ találni, hiszem mindenkinek alapvető joga a tanuláshoz való jog. Ez jól is van így, de vajon meddig?

Lehet, hogy több kár születik majd belőle, mint haszon. Hiszen az érettségi előtt álló diák már kevésbé lesz motivált arra, hogy felkészüljön az érettségire, mondván: „úgyis bejutok az egyetemre.” Aki pedig szorgalmasan tanult,

és sikeresen leérettségizett csalódott lesz, hogy az eredményeit nem ismerik el az egyetemeken.

Rendkívül nehéz helyzetben vannak a

mostani végzős diákok, hiszen többen több szak indul, amelyek között igen nehéz megtalálni a megfelelőt. Sokan választják a diavszakokat is, mint például környezetvédelem, kommunikáció, közgazdaságtan stb.

Szülőként mindenki azt szeretné, hogy a gyermeke tovább tanuljon, lediplomázzon, esetleg mesteri vagy doktori diplomát is szerezzen. Így természetes, ha mindent megtesznek azért, hogy a gyerekek egyetemre mehessen.

Diákként pedig nagy a csábítás, hiszen a szomszéd, barát is egyetemre megy, akkor hát neki is menni kell. Ezzel eddig nem is lenne probléma, ám az új rendelet alapján azok is egyetemre járhatnak, akiknek nincs érettséget bizonyító diplomájuk. Ami teljes felfordulást okozhat a tanintézményekben.

Tehát úgy szülőként, mint végzős diákként el kell gondolkodni azon, hogy miért nem sikerült érettségi diplomát szerezni, és csak ez után eldönteni, hogy valóban érdemes-e ezzel az új „lehetőséggel” élni, vagy hasznosabb lenne a munkaerőpiacon elhelyezkedni, esetleg valamilyen tanfolyamra beiratkozni. Vagy egy évet halasztani, az alatt jobban felkészülni, majd sikeresen leérettségizni. Hiszen egy rossz döntés nagyban befolyásolja a diák és a szülők életét is.

Fekete Evelin Ágnes

Van köze?

„Minden diák új tankönyvvel kezdhetné az iskolát”, hallottam az M1-es csatorna híradójában. Ugye, milyen természetesen hangzik ez a mondat. Hallatán csupán azért kaptam fel a fejem, mert van olyan helye a világnak, ahol nem így kezdenek egy iskolai évet. A sajtóból idézett következő mondat bizonyítja ezt: „Nem szegte kedvét a miniszterelnöknek és oktatási tárcavezetőnek, hogy az első és második osztályosok új tankönyvek nélkül vágtak neki a tegnapi megkezdődött tanévnek: Victor Ponta és Remus Pricopie máris az oktatási rendszerrel kapcsolatos távlati tervekről, újításokról beszélt.” Hát, bizony, ebben az országban tankönyv iskolakezdekor rendszerint nincs, de tervek mindig vannak bőséggel. Csak hogy a rendszerváltás óta eltelt két és fél évtized, és megannyi terv ellenére sem sikerült mindeddig korszerűvé szabni a közoktatást, megállapodni abban, hogy a végén milyen konkrét eredmény szintet várhatnak joggal el attól, aki osztályról osztályra végigjárja azt.

A szósz, persze, az, hogy az iskola az életre készíti fel az embercsemetéket. Be merjük-e vallani, hogy ez nem igaz, vagy nagyon csekély mértékben igaz, mert az iskolai követelményrendszer még irányában is csak nagyon kis mértékben esik egybe mindazzal, amit az

élet tőlünk aztán elvár. Pedig ezzel rendre mindenki szembe-sül. A leginkább az, aki lelkesen törte magát, mert hitt abban a mondatban, amit neki újra meg újra idéztek. Hát egyszer rá kell jönnie, hogy valami más-sal teltek el évek, nem az életre

való felkészüléssel. Főlöszleges ismeretek halmazával tömték a fejét, hogy eszébe ne jusson gondolkodni. Válaszok tömkelegével borították be, hogy eszébe ne jusson kérdéseket feltenni. Különösen azt a kérdést, hogy mi végre történik velem így ez az egész, és lehetne-e mindez másképpen?

A részek részeinek részeit is tovább szellették neki, miközben az egészről való bármiféle tudás már régen elveszett. Oly régen, hogy már az emléke sem él, már hiánya sem sajnog bennünk.

Egy jövőndő kéményseprőnek is legalább egy tanfolyamot kell végeznie, mert annyi tudnivaló van erről a szakmáról is, oly felelősségteljes, és végzése közben annyi veszély felmerülhet, hogy elengedhetetlen az alapos képzés. Ez rendszerben is van. De hogy állunk a szülői státusszal? Pedig azt nem néhányan – ideális esetben valamennyien – célozzuk meg. Aztán mégis kinek van gondja arra, hogy milyen tudományokkal leszünk szülők, s milyen hozzáértésről teszünk bizonyosságot majd? Vagy ennek nincs semmi társadalmi értéke, fontossága? Elég, ha amatőr módon, innen-onnan összeszedett ismeretekkel vágunk neki az élet legnagyobb feladatának?

Csak kéményseprőt, meg asztalost, lakatost, autószerelőt, mérnököt, orvost, tanárt – nem folytatom a sort – kell alapos iskolai felkészítéssel képezni, de szülőt, és egyáltalán a világ dolgaiban eligazodni tudó, a váratlan akadályokkal megküzdő felnőttet nem? Művelt főkre van szüksége a társadalomnak. Olyanokra, akik

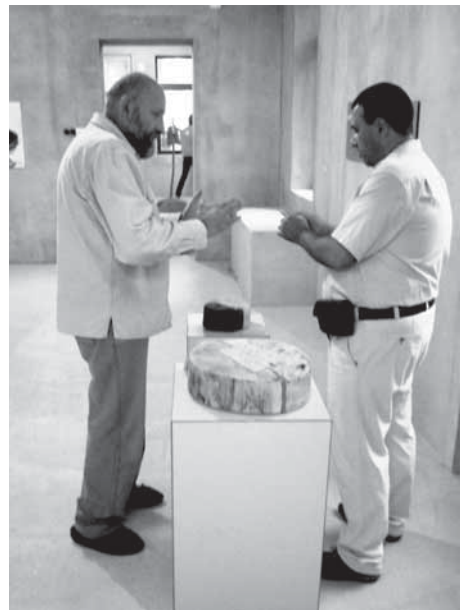
– nem mellékesen – tudnak közösségben élni. Erről szól-e az oktatás? És furcsa-e, hogy ez jut eszembe iskolakezdekor?

Gondolod, hogy mindennek van köze a művelődéshez is? Vagy egyáltalán az élthez?

Molnos Ferenc

ZEREDA ÉS KOMPATIBILITÁS

ZEREDA címmel szerveztek képzőművészeti tábor Nyárádszeredában. A történelmi név (így fordult elő régi okiratokban) jól hangzik ma is. A mai fül a SZEREDA mellett mást hall ki belőle, – azaz mást is kihall. Számára az eredeti vel párhuzamosan más tartalmak is beugranak. Ha más sorrendben szóttagoljuk, akkor REZEDA lesz, egy virág, amelyet minden bizonnyal már Délnyugat-Ázsiából ismerünk. Tehát a múltunkat idézi fel. Ha letakarjuk az első és utolsó betűjét, akkor csupán ERED szavunk marad, ami a kezdetekre utal. Újabb kettő letakarásával a RE- előtag marad, egy visszautalás valami előbbire.

ket ácsolt hosszában egymásba, úgy illesztve kérgestől, mintha egyazon fa törzse lenne, mégis színes, hűvös figyelmeztető jelét hagyva – az illesztés vonalán –, az egymásba ölekezés ellenére is különállóságuknak. Ezt gondolta most tovább sütői mészkövet illesztve – mondhatnám, háziasítva – egyszer akácfával, egyszer meg más fával. Nem csupán a tovább vitt gondolat, a kő is meghatározta, hogy ezúttal nem szálfányi, csupán sajtke-reknyi méretben születtek az új művek. Kérges felület helyett simára csiszolva sugallják az egymásba kapaszkodó és találó részekből kialakult új teljességet. De, persze, ott van az említett ERED és RE-, ami utal a korábbi, a másik fél megtalálása előtti állapotra, a még különállásra.

Így kapcsolódik össze a ZEREDA-val, simul bele annak gondolatosságába Siklodi Zsolt eme két műve.

– Kompatibilitás – mondja az alkotó. Mintha azt mondaná, hogy együtt vagyunk teljesek, egészek. De azt is, hogy attól különállásunknak is meg kell maradnia, összetartozásunk, egymásba borulásunk ellenére, legalább egy figyelmeztető vékony vonalnak jelölnie kell, hogy meddig terjed ki személyes birodalmunk, hol érintkezik egyediségünk a máséval.

Molnos Ferenc

Sportélet a Medve-tó Sportklubnál

Hegy Mihály klubelnökkel vettük számba, hogy milyen tevékenység folyik a Medve-tó Sportklubnál.

A klub önkormányzati forrásokból működik. Ehhez jöhet a különböző szakosztályok szponzortámogatása, illetve a szülők segítése a gyermekcsapatok esetében.

A klubnál leigazolt sportolók számára a korszerű sportbázis és sporttermek ingyenes használata biztosítva van. Az úszó- és vízilabda-szakosztály költségeit (uszodabérlet) viszont a klub egyelőre nem tudja biztosítani.

Nem véletlen, hogy a futball a legnépszerűbb sportjáték Szovátán, hiszen így van ezzel a legtöbb település a földteke eme részén. Így aztán a Medve-tó Sportklub keretében is ez a legszámottevőbb, legtöbb ember sportérdeklődésének teret adó szakosztály. Bár más sportágakban könnyebben el lehet jutni országos vagy akár nemzetközi szintig, a foci az, ami még mindig a legkedveltebb, a szíveket leginkább megdobogtató sportág.

Rövid szovátai sportáttekintőnknek ennek megfelelően a labdarúgással kezdjük.

Bár korábban már a harmadik ligában is játszott csapatunk, a mostani pénzügyi keret nem teszi lehetővé a negyedik ligánál magasabb szereplést. A nyáron véget ért bajnoki idényt a negyedik helyen zárta a helyi csapat. Az új idényt váltakozó sikerrel kezdték: 5-1 Segesváron, 3-3 itthon Mezőméhessel, 2-1 Nyárádszeredában, 3-4 itthon Dicsőszentmártonnal, 2-2 Marosvásárhelyen a Gaz metannal, 8-0 itthon Bergenyevel.

Az utánpótláscsapat a hatodik ligában szerepel. A tavaly a hatodik helyen zárt a csapat. Ebből a legjobbak bekerülnek az első csapatba.

Gyermekcsapatok is működnek (2001-2002-es illetve 2003-2004-es korosztály) a legfiatalabbak számára. Itt kapják meg a sportág alapismereteit a gyerekek.

Az idén négy szovátai diákot vitt el a Puskás Akadémia. De a marosvásárhelyi sportiskolához is kerültek. Ez annak eredménye, hogy itt már kisgyerekkorban foglalkoznak focizni vágyó gyerekekkel, tehát alapképzést kapnak.

A kézilabda iskolás sporttevékenységként igencsak régóta itthon van, de nagyobb figyelmet csupán az utóbbi években (másfél évtizede) kapott, amikor is a klub keretében kézilabda-szakosztályt hoztak létre, és a Mobalex kft támogatásával az országos másodosztályban sikerült szerepelnie egy

szovátai csapatnak. A tavaly a Hargita megyei bajnokságot, minden meccsét hozva, nyerte a szovátai férficsapat. De nincs megfelelő utánpótlás, hiszen az általános iskola után nincs kézilabdaképzés Szovátán. A lányok kevésbé sikeresek. Korondi és parajdi társaikkal együtt Sóvidék névvel regionális csapatként indultak a Hargita megyei bajnokságban, ahol a hetedik helyen zártak.

Még Bokor Jenő vezetésével indult a súlyemelő képzés Szovátán. Ezt tanítványa, Zsombori Levente folytatja igencsak jó eredményekkel. A keze alatt országos bajnokok nőnek fel. Lőrinczi István és Katona Róbert neve már nemcsak sportberkekben ismeretes.

A küzdősportot a taekwondo képviseli. Ugyancsak szép eredmények születnek gyermekkategóriákban akár országos versenyeken is. E rovat hasábjain csaknem hónapról hónapra adtunk hírt eredményeikről.

Több évtizede folyik szervezett sakkélet Szovátán. Korábban két idényben másodosztályban is játszott a szovátai csapat. Most a városi bajnokság mellett egynapos aktív versenyeken vesznek részt. Jó eredményekkel. A szovátai sakkélet büszkesége az évente szervezett nemzetközi verseny.

Bár nem korszerű (kézzel állítós), de tekepályánk ma is létezik. Korábban a teke-sportnak is népes tábora volt Szovátán. Ma csupán baráti körök használják a pályát.

A tavaly úszó- és vízilabda-szakosztály indult be.

A kosárlabdázók turnékon, öregfiú-versenyeken vesznek részt.

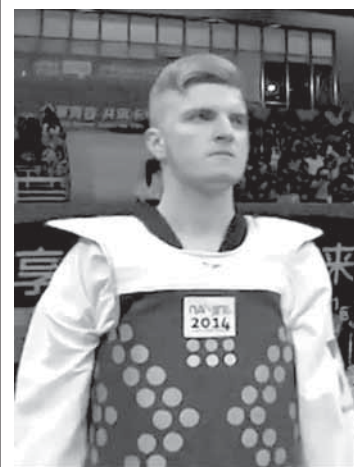
Újabban testépítők is jelentkeztek, akik a klub révén, testépítő-szakosztály létrehozásával szándékoznak bekapcsolódni az országos szervezett testépítő sportba, csatlakozni az országos testépítő szövetséghez.

Mintegy másfélszáz leigazolt sportoló tevékenykedik a klub keretében. Ebből kb. száz gyerek, akik egészséges testmozgást, fegyelmet, csapatszellemet tanulnak. No meg azt, hogy célokat tűzzenek ki a maguk számára és következetesen dolgozzanak azok eléréseért.

Teniszező gyerekek is vannak. Most kezdik a leigazolásokat. Egy marosvásárhelyi edző oktat teniszt Szovátán. A pálya- illetve teremhasználat számukra is ingyenes, az edzői munkát a szülők fizetik.

Csupán ízelítőt adtunk a Szovátai Medve-tó Sportklubnál történő sporttevékenységről. Aki ki akarja próbálni, bekapcsolódhat.

Szovátai olimpikon

Aki már egyszer versenyzőként részt vett egy olimpián, azt a sportolót szokták megtisztelni ezzel a címmel, amely már önmagában is felemelő, hiszen csak keveseknek – a legjobbaknak – adatik meg az olimpián való részvétel lehetősége, tehát nem minden bokorból bújnak elő olimpikonok.

Hosszú az út az olimpiáig. Hány meg hány versenyen kell túl lenni addig, amíg egyáltalán a válogatók szeme elé kerül egy sportoló, bekerül az országos válogatottba, nemzetközi eredményeket ér el, és aztán elindulhat az olimpiai kvalifikációig, ami tán minden korábbiánál komolyabb megmérettetés. Igen, mert az olimpia a nemzetközi összeméretkezések csúcsa, minden versenyek legnagyobbika.

Egy sportolóként is Szovátáról indult fiatalembernek sikerült eljutnia az olimpiára. Egyelőre az ifjúsági olimpiára, de hisszük, hogy majdan a „nagy” olimpián is ott lesz.

A 2014. évi nyári ifjúsági olimpiai játékokat, hivatalos nevén a II. nyári ifjúsági olimpiai játékokat, a kínai Nankingban rendezték 2014. augusztus 16. és 28. között. Itt a 17 éves Fehér Zsolt egyetlen küzdősportosként képviselte Romániát, ahol takwondo-ban ötödik helyezést ért el. Gratulálunk, és sok sikert kívánunk neki a továbbiakban is!

molnos

Két székel egymással szemközti leül a vendéglőben, kikapkolja a tarisznyából az otthoni elemőzsiát és nekiáll falatozni. A pincér rájuk szól: – De uraim! Ez egy étterem! Itt nem ehetik a saját ételüket! A két székel egymásra néz, megvonják a vállukat, értenek a szóból ők, ... (folytatás a rejtvény fő soraiban) ..., majd nyugodtan falatoznak tovább.		Készítette: Molnos Ferenc	Pápai korona	Nyuszi	Láma (ang.)	Vés	Névelő	AHA társa	... Moskva (orosz rádió)	... Montand	
Poén 2		>	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇	∇
Szepességi város		>					Mely helyre TV csat.	>			
Menyaszszyony		>				Korhad Kérdőszócska	>	∇			
Poén 1		Gabonát levág	Ex FIFA-elnök Tolsztoj-mű	>				Holland település Görög isten	>		
Moldáviai település	>	∇	∇	∇			Tűzhely istene Oxigén	>	∇		Zorró Fazekasfalunk
A vásár tárgya	>			Úrán Előtagként: Levegő	>	Kikötő Nigériában Origó	>	∇			
Nyugat-indiai sziget	>			∇	∇	Leszid Tonna	>				
Túlról magához hívat	>				Tintaféle Sóbányász	>	∇		Románia Kis Antal	>	
Tesla	>	... Saloniki Eltérő, zavaros	>			Á után jön Svájc fővárosa	>	Tengeri hal Második variáns	∇		
Norw. Defense Logist. Org.	>			Orosz folyó Orosz popzenész	>		∇	NSZK főváros Kén	>		
Rodney ... am: yogamest:	>			Karibi sziget Kenyai telep.	>		∇	Indás közép Ruud ... focista	>		
Ártalmas fénynyaláb	>			∇				Nem be Idegen Elek	>	∇	Jé! Sajtó
Román színésznő	>							∇		Köszönésféle Lám	>
Nagy Árpád	>		Végén járó Itália	>		Francia település Vas vegyj.	>			∇	
Moldáviai település	>		∇		Brassó m.-i település Átmérő jele	>	∇				
Kányádi névjele	>		Irányjelző, mutató	>				Napszak	>		

Felelős kiadó: Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester
Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt
Lapszámunk munkatársai: Fekete Evelin Ágnes, Fodor Miklós,
Kiss Enikő, Kiss Zsófia, Moldován László

ISSN 2069-0827